

M. FERİT UĞUR (1880-1942)

I. HAYATI

1880 yılında Konya'da doğan M. Ferit Uğur, Konyalı İbrahim Efendi adında bir zatın oğludur. Annesi Hanife Hanımdır. Dârü'l Muallimîn ve Darü'l-Muallimât'ı başarı ile tamamladıktan sonra, Konya İdâdisi'nin ikinci sınıfına imtihanla girer ve burayı da pekiyi derece ile bitirir. Gayesi Darü'l- Muallimîn'in yüksek kısmını bitirmektir. O zaman bu okula giriş şartları oldukça ağırdır. Diğer dersler yanında Arapça ve Farsça'yı çok iyi bilmesi, Arap ve Fars edebiyatına vâkıf olması gerekir. Mehmet Ferit bu okulun imtihanını kazandığı gibi, üç yıllık bu okulu da 1901 yılında pekiyi derece ile bitirir.

Mehmet Ferit öğrencilik hayatında olduğu gibi, öğretmenlik ve idarecilik hayatında da başarılıdır. Son derecede zeki bir insandır. Zamanında ayaklı kütüphane olarak şöhret bulur.

İlk görev yeri Konya İdâdisi'dir. Bu okuldaki öğretmenlerin çoğu Mehmet Ferit'in eski hocalarıdır. Artık eski hocaları onun mesai arkadaşlarıdır. Kendisi de öğretmenleri de bu durumdan son derece memnundur. O Konya İdâdisi'nde Türkçe ve Coğrafya dersleri başta olmak üzere kitabet, hendese, kozmografya, hesap muallimlikleri ile birlikte Muavin-i Sâlislik sonra da Muavin-i Sânilik vazifelerinde bulunur. Hemen hemen onun okutamayacağı ders yok gibidir. Konya Kız ve mülga Erkek Öğretmen Okulları ile Orta Okulda pek çok talebe yetiştirir. (1)

Naci Fikret öğrencisi olarak onunla ilgili intibalarını şöyle anlatır:

"Kıyafetçe, etvâr ve harekâtça, her hususta son derece muntazam bir zat! Hiç bir hareketinde bir aksaklık yok..."

Eğitimdeki başarısından dolayı 1908 yılında Niğde İdâdisi Müdürlüğüne, 1914 de Elâzığ Müfettişliğine, bir süre sonra da Milli Eğitim Müdürlüğüne tayin edilir. 1923 yılında Milli Eğitim Müdürü olarak Konya'ya gelir. Halk Evleri'nin ilk kuruluşunda Konya Halk Evi Başkanı olarak çalışır. Ayrıca Hilâl-i Ahmer (Kızılay) de görev yapar.

M. Ferit, Konya Maarif Müdürü olarak tayin edildiğinde Konya Belediye Reisi eski bir talebesidir. Belediye Reisi M. Muhlis Koner, hocasının bu

tayinine sevinerek şöyle der: "...Eski muhterem hocam bu defa en samimi arkadaşım olmuştur."

Mehmet Ferit, Konya Milli Eğitim Müdürü olarak görev yaptığı sürece fikir ve hareketleriyle milli mücadeleye ve Kuvay-ı Milliye'ye büyük destek verir. Müdafaa-i Hukuk saflarında yer alır. Hayatı okumak ve okutmakla geçen M. Ferit'in bir araştırmacı olarak Konya kültür ve tarihine de büyük hizmeti geçer. Pek çok eser yanında zamanının dergi ve gazetelerinde de yüzlerce makalesi nesredilir.

1924 yılında emekliye ayrılırsa da, vefatına kadar öğretmen olarak çalışmaya devam eder. 6 mart 1942 tarihinde Konya'da vefat eden M. Ferit Uğur Musalla Kabristanında metfundur. Şems Mahallesinde evinin bulunduğu sokak onun adını taşır. Vefatı üzerine Konya şairlerinden Nurettin Rüştü şu tarihi düşer:

*Ferit Bey asrının bir tek gülü idi
Bu halkın müstefâdi, müstefidiydi
Severdi ilmi ve ahlâkıyla herkesi
Bütün bir Konya'nın tâci seriydi.*

Vefatını takip eden günlerde Konya dergisinde ve mahallî basında onunla ilgili olarak pek çok yazı çıkmıştır. Halkevi'nin 1942 yılı 41. Konya özel sayısı bu tür yazılarla doludur.

Memduh Yavuz Süslü, "Eski Konya Maarif Müdürü Üstat Bay Ferit Uğur'u da Kaybettik" başlıklı yazısında: "Temiz giyinir, temiz söyler. Her şeyi bilirdi. Çok nezih şahsiyetine karşı hepimizde derin bir bağlılık vardı" derken, Sıraç Aydın Taşbaş da:

"Nur yüzlü, beyaz süt sakallı, temiz giyinişi, dürüst ahlâkı, kibarlığı ve tevazuu ile onu tanımayan pek azdı.... Konya'mızın bu temiz, asil ve bilgin evlâdı Mehmet Ferit Uğur; Konya için gerçekten bir kayıptır." diyordu.

Hayatı hakkında bilgi verdiğimiz Naci Fikret, **Babalık** gazetesinde Halkıyat ve Harsiyat ile ilgili olarak yazdığı uzun yazısının bir bölümünde şunları söyler:

"Dört yüz sahifeyi tekarrüp etmiş olan bu eserin ihtiva ettiği büyük ve belli başlı mebaisi nazar-ı dikkate alırsak bu hükmün isabetini tasdikte tereddüt etmeyiz. Her şeyden evvel şunu itiraf etmeliyiz ki, bu gibi eserler yorgun, bezgin, velhasıl nevrastenik adamların kârı değildir; bunları başarabilmek, tükenmek bilmez bir kudret-i asabiye'nin vücuduna mütevakıftır."

"İşte muhterem üstadımız Ferit Beyefendi, her türlü maddî menfaat endişesinden tamamiyle âzâde bir hâlde ve sırf bir hizmet-i vataniye ve